

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

На дослідницькому етапі студентами у проектних групах було використано такі методи, як: інтерв'ю, бесіда, метод щоденників, графічні роботи зі складання діаграм, образних моделей. Під керівництвом викладача було проведено аналіз конкретних ситуацій. Для розгляду, аналізу та обговорення було запропоновано таке проблемне запитання: «Як скласти технічне завдання?». Запропонуйте власний варіант розв'язання проблемного питання, відповіді обґрунтуйте.

На заключному етапі використовувалися такі методи, як захист навчально-ігрового проекту, аналіз досягнень, корекція результату. Викладач, експерти, студенти оцінювали проект, аналізували його результативність, чи досягнута мета проекту та виконані поставлені завдання. Оцінка навчально-ігрового проекту здійснювалася експертною групою. Це сприяло розвитку вмінь і навичок аналізу та оцінки, а також саморефлексії власного розвитку технічних здібностей у майбутніх учителів технологій.

Отже, під час ігрового проектування студенти найчастіше беруть на себе певні ролі, зумовлені характером і змістом проекту – ролі технологів, конструкторів, винахідників, учителів, батьків, фахівців, науковців. Це можуть бути конкретні й вигадані особи, що імітують соціальні та ділові відносини, які ускладнюються ситуаціями, вигаданими учасниками. Особливістю ігрового проектування у сфері професійної підготовки має бути максимальне наближення змісту ситуації до характеру майбутньої діяльності.

МУЛЬТИПЛІКАТИВНИЙ ЕФЕКТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ КОНФЛІКТІВ ЗАСОБАМИ ВІТАГЕННИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Курлянд З. Н.

Університет Ушинського, Україна

Вимоги теперішнього часу потребують від майбутнього вчителя не тільки досконалих знань зі свого предмета, але й сили і насаги бути вчителем, спроможним організувати класний колектив, установлювати оптимальні стосунки з учнями, їхніми батьками, колегами по роботі тощо. Освітні виклики сьогодення наголошують на тому, що вчитель має бути не тільки знаним фахівцем зі свого предмета, але й творчою особистістю, яка налаштована на постійне самовдосконалення, завдяки якому здійснюватиметься відповідний вплив на їхніх учнів і колег по роботі. Водночас спілкування з людьми, що мають різні погляди і системи цінностей, інше світобачення може призводити до конфліктів молодого вчителя з учнями, їхніми батьками і т. ін.

У сучасній школі проблема взаємодії вчителів і учнів або інших учасників педагогічного процесу потребує тактовного підходу, що пов'язано насамперед зі змінами соціального статусу вчителя.

Учитель вже не є «незаперечним володарем інформації» й основним «володарем знань». У цьому аспекті його замінюють книжки, Інтернет, засоби масової інформації тощо. Але саме вчитель стає «інтерпретатором» знань, який звертає увагу учнів на вічні цінності та їх антиподи: добро чи зло, порядність чи підступність, що гарне, а що огидне і т. ін.

Проблема взаємодії вчителя й учнів тісно пов'язана із соціальними умовами, політичною та економічною кризою, а також із віковими особливостями учнів. Всі ці чинники безумовно впливають на педагогічні конфлікти, що виникають у школі. Згідно з цим, доречним є ознайомлення майбутніх учителів зі стратегіями поведінки в конфлікті: стратегія «суперництва» передбачає нав'язування іншій стороні (в нашому випадку – учневі) рішення, вигідного для себе; кооперативна або проблемно-розв'язувальна стратегія, яка спрямовується на пошук рішення, котре задовольнятиме обидві сторони; унікальна стратегія пропонує зробити остаточний вихід із ситуації конфлікту, який може бути фізичним чи психологічним, або намагатися не доводити його загострення.

Методи розв'язання конфліктів, зазвичай, розподіляються на структурні і міжособистісні. Для того, щоб ці методи були ефективними, вважаємо доречним використовувати вітагенні технології, які були впроваджені в науковий обіг А. Белкіним. Певною мірою їх можна віднести до ігрових методів розв'язання конфліктів.

Вітагенне навчання у своїй основі передбачає співробітництво учасників педагогічного процесу і спрямоване на перехід від суб'єкт-об'єктних відносин до суб'єкт-суб'єктних, які розкривають шляхи до співпраці і творчості, що безперечно переводить конфліктні ситуації в ситуації співробітництва і співпраці.

Традиційно вітагенні технології містять у собі потужний виховний потенціал, який доречно використовувати у виховній роботі як з учнями, так і з дорослими. Це пояснюється тим, що в основу вітагенних технологій покладена співпраця, що позитивно впливає як на процес навчання, так і на процес виховання учнів, студентів тощо. Згідно з цим, можна прогнозувати, що вітагенні технології

сприятимуть успішному розв'язанню чи попередженню конфліктів, що виникатимуть у процесі професійної діяльності майбутніх учителів.

Як відомо, вітагенне навчання спирається на актуалізацію життєвого досвіду особистості, зокрема майбутнього вчителя, завдяки чому він набуває життєвого досвіду, тобто вітагенну інформацію, яка стає його власним надбанням. На наш погляд, вітагенний досвід є потужним інструментом для розв'язання конфліктів, з якими стикається молодий учитель.

Передусім це прийом ретроспективного аналізу життєвого досвіду. В цьому аспекті використовується голографічний метод проєкцій: вітагенна проєкція, що віддзеркалює власний досвід майбутнього вчителя, здобутий у процесі навчання, і який стає власним надбанням, цінністю для майбутнього вчителя. Актуалізація вітагенного досвіду якраз і створює підґрунтя для розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя, зокрема в плані запобігання або розв'язання педагогічних конфліктів.

Найбільш вдалим у цьому сенсі буде використання прийому стартової актуалізації життєвого досвіду майбутнього вчителя. Такий прийом передбачає додаткове конструювання незакінченої освітньої моделі, яке буде найбільш ефективним за умов актуалізації власного творчого потенціалу фахівця (вчителя), що дозволяє висунути цікаву ідею або пропозицію щодо запобігання чи подолання конфлікту, що вже починає проявлятися. У такому випадку найбільш ефективним буде завдання намалювати конфлікт у обсязі якоїсь фантастичної істоти. Таким чином реалізується прийомом вітагенного одухотворення об'єкта неживої природи і його презентація у вигляді якоїсь фантастичної істоти, що має супроводжуватися поясненнями автора доповненнями інших учасників цього заходу.

Мультиплікативний ефект використання вітагенних технологій виявляється в множині різноманітних чинників, що впливають на конфліктні ситуації та їх подолання. До таких чинників можна віднести: позиції різних сторін конфлікту, розмаїття впливів на його учасників, педагогічних ситуацій, які сприяють запобігання конфліктів чи навпаки їх виникненню і загостренню, а також використанню вітагенних технологій, які суттєво можуть переорієнтувати позиції учасників конфлікту.

Набутий у цьому сенсі досвід сприяє соціальному і професійному зростанню молодих учителів, а отже починає і в цьому сенсі проявлятися мультиплікативний ефект.

Аналіз сукупної дії мультиплікативного ефекту дозволив визначити педагогічні умови, що впливають на цей феномен. Оскільки цей ефект проявляється найяскравіше в процесі використання вітагенних технологій, то цілком слушно було зв'язати ці умови з вищезгаданими технологіями.

Як зазначалося раніше, вітагенні технології вибудовуються на основі життєвого досвіду особистості, а отже спираються на життєвий досвід особистості.

Згідно з цим перша умова, яка сприяє створенню мультиплікативного ефекту – усвідомлення цінності здобутих знань. Ці знання базуються на життєвому досвіді особистості і набувають особистісно значущої цінності, оскільки вони сприяють розвитку пам'яті, мислення, а головне – викликають різноманітні емоції: подив, розпач, емоційний підйом, радість від успіху тощо.

В якості другої педагогічної умови визначаємо забезпечення розмаїтості освітнього процесу, що передбачає творчий підхід до навчання, опору на фантазію тих, хто навчається, на розвиток їхнього творчого мислення, залучення до наукового пошуку.

Третьою педагогічною умовою є реалізація особистісного підходу в процесі навчання, який передбачає опору на позитивне в особистості, урахування інтересів особистості в освітньому процесі, розвиток її фантазії і творчості.

Подальші розвідки в цьому напрямі вбачаємо в науковому обґрунтуванні визначених педагогічних умов.

ІСТОРИЧНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ В СУЧАСНОМУ РОЗПИСУ ТКАНИН ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ ТЕАТРУ

Лагунова Г. В.

Одеське театрально-художнє училище, Україна

Викладання у вищих навчальних закладах України перейшло до нового етапу, відповідність стандартам європейської освіти потребує нових підходів до процесу викладання. Стрімкість технічного розвитку, щоденне вдосконалення комп'ютерних технологій, спадок інтересу до живого мистецтва, суттєві зміни соціальної свідомості у нового покоління викреслюють низку суперечностей у вищій освіті. Проблема підготовки майбутніх фахівців у різних галузях суспільного життя, розвиток їхньої особистості, виховання культуровідповідної, високо духовної, професійно конкурентної людини набуває особливої значущості. Майбутні художники у цьому процесі не виняток тому освітній процес мистецького напрямку на сьогодні потребує нових вимог.